



KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	Z-EKO2-U-404
Nazwa przedmiotu	Ubezpieczenia i ryzyko w działalności gospodarczej
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Insurance and Risk in Business
Obowiązuje od roku akademickiego	2019/2020

USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	EKONOMIA
Poziom kształcenia	II stopień
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	Studia stacjonarne
Zakres	Wszystkie zakresy
Jednostka prowadząca przedmiot	Katedra Ekonomii i Finansów
Koordinator przedmiotu	Dr Anna Żyła
Zatwierdził	Dr hab. inż. Artur Bartosik, prof. PŚK

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Przedmiot kierunkowy
Status przedmiotu	Obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów - semestr	Semestr IV
Wymagania wstępne	Prawo cywilne, Finanse i bankowość
Egzamin (TAK/NIE)	NIE
Liczba punktów ECTS	2

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
Liczba godzin w semestrze	15	15			

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Kategoria	Symbol efektu	Efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01	Student ma podstawową wiedzę na temat ryzyka towarzyszącego prowadzeniu działalności gospodarczej oraz zastosowania ubezpieczeń w zarządzaniu ryzykiem.	EKO2_W01 EKO2_W02
	W02	Student zna podstawową terminologię oraz posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu ubezpieczeń gospodarczych.	EKO2_W01 EKO2_W04
	W03	Student ma wiedzę na temat reguł i norm (prawnych, organizacyjnych, etycznych) dotyczących rynku ubezpieczeniowego i zawierania umowy ubezpieczenia.	EKO2_W08
	W04	Ma wiedzę o podmiotach rynku ubezpieczeniowego, ich kompetencjach i obowiązkach, ze szczególnym uwzględnieniem pośredników ubezpieczeniowych.	EKO2_W03
Umiejętności	U01	Student potrafi zidentyfikować wybrane rodzaje ryzyk związanych z działalnością przedsiębiorstw oraz określić prawidłowo ich konsekwencje.	EKO2_U01
	U02	Student prawidłowo posługuje się pojęciami z zakresu ubezpieczeń, sprawnie posługuje się przepisami prawa krajowego w zakresie zawierania umowy ubezpieczenia.	EKO2_U01
	U03	Student potrafi identyfikować i analizować relacje występujące między podmiotami gospodarczymi i innymi instytucjami, wchodzącymi w skład rynku ubezpieczeń.	EKO2_U05
	U04	Student umie wykorzystywać wiedzę do podejmowania nowych wyzwań, rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej oraz potrafi sprawnie rozwiązywać problemy zawodowe związane ze stosowaniem ubezpieczeń	EKO2_U02
Kompetencje społeczne	K01	Student potrafi wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności dla przedsiębiorczego działania w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej.	EKO2_K01
	K02	Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z pracą zawodową podmiotów na rynku ubezpieczeniowym.	EKO2_K04
	K03	Ma świadomość konieczności doskonalenia swojej wiedzy w związku ze zmiennością uwarunkowań i rozwiązań prawnych w zakresie ubezpieczeń.	EKO2_K06

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć	Treści programowe
wykład	<p>Pojęcie ryzyka. Ryzyko a niepewność. Ryzyko obiektywne i subiektywne, ryzyko tzw. czyste i spekulatywne (ryzyko zamierzone). Zagrożenie i niebezpieczeństwo: przyczyna lub źródło straty. Hazard: hazard fizyczny- hazard moralny (moral hazard): hazard motywacyjny (morale hazard); hazard w ubezpieczeniu OC (legal hazard). Zarządzanie ryzykiem jako nowa dziedzina. Risk management. Etapy zarządzania ryzykiem: identyfikacja ryzyk, ocena ryzyk, opanowanie ryzyka, sprawdzenie skuteczności zarządzania ryzykiem.</p> <p>Zasady ubezpieczeń- zasada ekwiwalentności (sprawiedliwej składki) a zasada solidaryzmu społecznego. Metoda ubezpieczeniowa.</p> <p>Ubezpieczenie gospodarcze a ubezpieczenie społeczne. Klasyfikacje ubezpieczeń. Zdarzenie losowe- pojęcie i klasyfikacja. Wypadek ubezpieczeniowy. Ubezpieczenie wielokrotne. Franszyza, udział własny. Karencja. Funkcje ubezpieczeń gospodarczych. Zalety i wady instytucji ubezpieczenia.</p>

	Umowa ubezpieczenia- cechy umowy. Tryb zawierania umowy ubezpieczenia. Warianty umowy ubezpieczenia. Ubezpieczenie na rzecz osoby trzeciej. Ubezpieczenie na cudzy rachunek- na własny i cudzy rachunek. Rozwiązanie umowy ubezpieczenia. Treść stosunku ubezpieczenia i jego elementy składowe. Strony stosunku ubezpieczenia. Obowiązki stron stosunku ubezpieczenia. Podmioty stosunku ubezpieczenia. Okres ubezpieczenia. Suma ubezpieczenia. Wartość a suma ubezpieczenia. Niedoubezpieczenie, nadoubezpieczenie. Suma gwarancyjna. Świadczenie ubezpieczeniowe.
	Zasady prowadzenia działalności ubezpieczeniowej. Finanse ubezpieczyciela. Biznesowy model ubezpieczeń. Składka ubezpieczeniowa. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe. Środki własne ubezpieczyciela. Kapitały ubezpieczyciela. Lokaty ubezpieczyciela. Wynik finansowy ubezpieczyciela. Wypłacalność zakładu ubezpieczeń. Reasekuracja. Koasekuracja.
	Rynek ubezpieczeń- pojęcie i funkcje. Instytucje rynku. Pośrednicy ubezpieczeniowi- agent, broker. Zasady funkcjonowania rynku. Rola rynku. Oddziaływanie państwa na rynek. Nadzór ubezpieczeniowy.
	Najważniejsze rodzaje ubezpieczeń z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej. Okres ubezpieczenia. Obowiązki i zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz ubezpieczającego (ubezpieczonego). Zasady winy i zasada ryzyka. Szkoda na osobie- rodzaje odszkodowań i świadczeń oraz szkoda w mieniu- odszkodowanie.
ćwiczenia	Zdarzenia i ich przewidywalność. Ekonomiczne skutki zdarzeń. Niepewność a ryzyko. Cechy ryzyka. Klasyfikacja ryzyka. Ryzyko ubezpieczalne i nieubezpieczalne. Uwagowania i czynniki ryzyka (hazard). Zasady risk management
	Metody zabezpieczenia w warunkach ryzyka. Metoda ubezpieczeniowa. Klasyfikacje ubezpieczeń. Wypadek ubezpieczeniowy. Franszyza, udział własny. Karencja. Funkcje ubezpieczeń gospodarczych. Zalety i wady instytucji ubezpieczenia.
	Charakterystyka umowy ubezpieczenia. Strony umowy i ich obowiązki. Warianty umów ubezpieczenia. Stosunek ubezpieczenia. Strony i podmioty stosunku ubezpieczenia. Okres ubezpieczenia a odpowiedzialność ubezpieczyciela. Wartość a suma ubezpieczenia. Suma gwarancyjna. Niedoubezpieczenie. Nadoubezpieczenie. Likwidacja szkód. Świadczenie ubezpieczeniowe.
	Zasady funkcjonowania rynku ubezpieczeń. Uczestnicy rynku. Kanały dystrybucji usług ubezpieczeniowych. Charakter nadzoru ubezpieczeniowego.
	Ubezpieczenie mienia i OC z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej – analiza zakresów ochrony proponowanej przez różnych Ubezpieczycieli – przykłady. Czasowy zakres ochrony- trigger. Górna granica odpowiedzialności ubezpieczyciela- suma gwarancyjna. Szkoda majątkowa i szkoda niemajątkowa. Szkoda na osobie i w mieniu- rodzaje odszkodowań i świadczeń. Przykłady szkód.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Inne
W01			X			
W02			X			
W03			X			
W04			X			
U01			X			X
U02			X			X
U03			X			X
U04			X			X
K01			X			
K02			X			X
K03			X			

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA

Forma zajęć	Forma zaliczenia	Warunki zaliczenia
wykład	zaliczenie z oceną	Uzyskanie co najmniej 50% punktów z kolokwium
ćwiczenia	zaliczenie z oceną	Uzyskanie co najmniej 50% punktów z kolokwium

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Bilans punktów ECTS							
Lp.	Rodzaj aktywności	Obciążenie studenta					Jednostka
		W	C	L	P	S	
1.	Udział w zajęciach zgodnie z planem studiów	15	15				h
2.	Inne (konsultacje, egzamin)	2	2				h
3.	Razem przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	34					h
4.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	1,4					ECTS
5.	Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	16					h
6.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy	0,6					ECTS
7.	Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	25					h
8.	Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym	1,0					ECTS
9.	Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50					h
10.	Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25 godzin obciążenia studenta</i>	2					ECTS

LITERATURA

1. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.
2. J. Handschke, J. Monkiewicz (red.), *Ubezpieczenia*, Poltext 2010
3. W. Ronka-Chmielowiec red., *Ubezpieczenia*, C.H. Beck, Warszawa 2016
4. M. Iwanicz-Drozdowska. *Ubezpieczenia*. PWE, Warszawa 2017
5. B. Hadyniak, J. Monkiewicz. *Ubezpieczenia w zarządzaniu ryzykiem przedsiębiorstwa*. T. 1 i 2, Poltext Warszawa 2010,
6. P. Kowalczyk, E. Poprawska, W. Ronka-Chmielowiec, *Metody aktuarialne*, PWN, Warszawa 2012.
7. L. Gąsiorkiewicz, *Zarządzanie gospodarką finansową zakładów ubezpieczeń*, Poltext, Warszawa 2014.
8. E. Wierzbicka, *Wykorzystanie ubezpieczeń w zarządzaniu przedsiębiorstwem*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2016.
9. W. Ronka-Chmielowiec, *Ubezpieczenia gospodarcze* Wyd. UE we Wrocławiu, Wrocław 2010.
10. S. Byczko, *Prawo ubezpieczeń gospodarczych*, Wyd. Difin, Warszawa 2013,
11. E. Wierzbicka, *Ubezpieczenia dla przedsiębiorstw*, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2014.
12. A. Bera, *Ochrona ubezpieczeniowa w działalności mikro i małych przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2012.
13. Lech Gąsiorkiewicz, *Finanse zakładów ubezpieczeń majątkowych: teoria i praktyka*, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 2009.

14. J. Monkiewicz, M. Orlicki (red.) *Ochrona konsumentów na rynku ubezpieczeniowym w Polsce: współczesne wyzwania*, Wydawnictwo Poltext, cop. Warszawa 2015.
15. P. Kowalczyk, E. Poprawska, W. Ronka-Chmielowiec, *Metody aktuarialne*, PWN, Warszawa 2012.